

LOVOCHEMIK

NÁVRAT Z VÝLETU DO ITÁLIE A ŠVÝCARSKA

Jeden z článků - jako fotoreportáž
- k tématu nájezdu KD6.

strana 3

PRVNÍ VLNA REGISTRACE DLE NAŘÍZENÍ REACH

Lovochemie dokončila
k 30. 11. 2010 registraci
devíti látek.

strana 4

JAK PREOL ZVLÁDNUL ROK 2010?

Ohlédnutí za hlavními úspěchy
firmy v roce 2010 a pozitivní
výhled do budoucna.

strana 5

ANKETA

Jak zvládáte předvánoční shon?

Kateřina
PROFTOVÁ
ÚGR

Rok od roku jsem víc nad věcí. Užívám si vánoční atmosféru a teplotka domova. Ráda si sednu ve vyzdobené domácnosti s horkým čajem (může být i něco tvrdšího) a přáteli.

Vladislav
SMRŽ
PÚ

Pro nás jsou Vánoce nejkrásnější přes rozzářené oči našich dvou dcer. Snažíme se tedy, aby atmosféra byla opravdu vánoční. Naštěstí mám manželku, která realizuje všechny nákupy dárků, uklidí, apod., takže se mne předvánoční shon příliš nedotýká. Rád bych popřál klidné a spokojené Vánoce všem našim zaměstnancům a zejména jejich dětem.

Pavlína
STARÁ
OŘJ

Tento rok začínají Vánoce, alespoň pro nás, nějak bláznivěji. Mám devítiletého syna, který chodí na karate a má často závody. Tak mi připadá, že nějak nestihnáme ☹. Sice péči jsme už začali, teď se chystáme zdobit se synem perníčky. Věřím ale, že vše zvládneme a Vánoce i tak budou pěkné a v pohodě.

Pavel
KÁNSKÝ
OAIS

Teď už je to celkem v pohodě. To, že máme dospělé děti, nám umožňuje rozdělit vánoční starosti rovnoměrně na všechny členy domácnosti. V mé působnosti je vytváření vánoční atmosféry. Jinými slovy mám na starosti františky a pouštění koled. Obojího již mám dostatečnou zásobu, takže Vánoce očekávám s klidem.

Milé kolegyně, vážení kolegové,
nevěřicně zírám na kalendář a pořád si říkám, že není možné, aby ten rok utekl tak rychle, ale už je to tak. K jeho podrobnějšímu zhodnocení z pohledu Lovochemie se určitě vrátíme v dalších číslech Lovochemiku, a tak tedy jen opravdu velmi krátce.

Byl to rok, který nás opět přesvědčil, že stát se může kdykoliv cokoliv a že, když se bláhově domníváme, že tohle se tedy skoro jistě nestane, tak se osud jen pobaveně ušklíbne. . . To byl případ poruchy kompresoru KD6, který znamenal více jak čtyřměsíční odstávku klíčového zařízení Lovochemie. Ale na druhé straně jsme se přesvědčili, že i takovou „lapálii“ jsme schopni zvládnout. I v takové situaci budeme schopni (a snad to nezakřiknu!) splnit plánovaný zisk, a proto také mohlo být rozhodnuto, tak jako loni, o mimořádné záloze na prémie ještě před Vánocemi. . .

No a už jsme zase u těch svátků ☺.

Milé kolegyně, vážení kolegové, dovoluji mi proto, abych Vám jménem svým i jménem celého vedení společnosti Lovochemie popřál, aby to byly svátky skutečně požehnané – radosti ze setkávání s Vašimi blízkými, radosti z obdarování ostatních (a samozřejmě i z toho, že nějaký dárek také dostanete ☺).

A do roku 2011, jak jinak, hlavně zdraví, naděje, optimismus a mít, pro co žít.

S úctou

Richard Brabec, generální ředitel, Lovochemie, a.s.

Vážení spolupracovníci,

dovoluji mi popřát Vám jménem svým i jménem vedení společnosti PREOL příjemné prožití vánočních svátků a úspěšný rok 2011. Děkuji za veškeré úsilí, které jste společnosti v letošním roce věnovali, a jsem pevně přesvědčen, že i rok nastupující bude pro PREOL úspěšný. Moje poděkování patří i Vaším rodinám, které Vám vytvořily kvalitní zázemí pro práci v PREOLU. Využívám příležitosti popřát mnoho úspěchů a poděkování i zaměstnancům Lovochemie.

Spokojenost a pevné zdraví nejen v roce 2011.

Petr Voborník, generální ředitel, PREOL, a.s.

VÝROBA KYSELINY DUSIČNÉ / JAROMÍR ŠILHAN

KD6 OPĚT V PROVOZU!!!

Po týdnech a měsících čekání je to konečně tady! Po letní havárii turbokompresoru, od kdy byla v nucené neplánované odstávce, je výroba kyseliny dusičné KD6 od konce listopadu opět v plném provozu. Ale pojďme to vzít pěkně popořádku...

Na výrobně KD6 bylo najžděná po celozávodní záručce zahájeno 8. července 2010. Dne 13. července musel ale být provoz výroby přerušeno. Směnový mistr z důvodu zjištěné závady na chladiči nitrózních plynů neprodleně a správně rozhodl o nutnosti odstavení celé výroby a o předání výměníku do opravy.

Odstavení zařízení proběhlo standardně odstavovacím tlačítkem z obslužného velínu. Asi půlhodinu poté v průběhu řízeného odstavení výroby narazili při kontrolní pochůzce

směnový mistr s pomocníkem operátora na podlaze v budově strojovny v prostoru pod kompresorem na velké množství vody. Záhy bylo jasné, že voda vytéká z chladiče kompresoru. Integrované chladiče jsou nedílnou součástí kompresoru, proto bylo jasné, že provoz zařízení bude muset být přerušeno na delší dobu a bude se muset zjistit, co se vlastně stalo.

Pohledem do útrobu kompresoru pak bylo pouhým okem viditelné poškození žebrovaní na čelní části jednoho z šesti chladičů neidentifikovatelný-

mi kovovými částmi materiálu, žebra chladiče na první pohled vypadala tak, jako by byla postřílena drobnými broky. Stupeň a způsob takového poškození chladiče po prvním ohledání dával signál, že se stalo něco vážného. Poté už události dostaly rychlý spád. Ohledáním prostoru chladičů bylo zřejmé, že je poškozen i kompresor, byly viditelné praskliny na jeho statorových přepážkách. V tu chvíli jsme si všichni uvědomili ten nepříjemný fakt, že turbosoustrojí nebude

Pokračování na straně 2

AKTUALITY

■ V říjnu obdržela společnost PREOL vyrozumění o schválení žádosti projektu č. CZ.1.04/1.1.02/35.01673 s názvem „Dosažení vyšší konkurenceschopnosti a rozvoje společnosti PREOL, a.s., prostřednictvím zvyšování znalostí, dovedností a adaptability zaměstnanců na školení svých zaměstnanců. Zahájení realizace projektu je plánováno na prosinec 2010.

■ V 9. ročníkích některých základních škol na Litoměřicku a Lovosicku předvedli studenti VŠCHT Praha v rámci soutěže Nejlepší chemik Litoměřicka některé zajímavé pokusy.

■ 26. listopadu obdržela Lovochemie Rozhodnutí o poskytnutí dotace č.: CZ.1.04/3.4.04/54.00137 pro projekt „Firemní školka: partnerství jako klíč ke spokojenosti“. Zahájení projektu je plánováno na červenec příštího roku.

■ Na konci listopadu se rozjela školení v rámci projektu „Zvýšení adaptability zaměstnanců a posílení konkurence schopnosti společnosti Lovochemie, a.s., prostřednictvím komplexního rozvoje lidských zdrojů“. Projekt je znám spíše pod názvem Školení je šance. Jako první začala školení anglického jazyka a v prosinci zahajujeme svářečské kurzy pro zaměstnance údržby. I tento projekt je financován z Evropského sociálního fondu.

■ Po Isoftu byla ukončena další aplikace Lotus Notes - Žádanky. Po testování byla do ostrého provozu uvedena její náhrada na podnívém portále.

■ Po důkladném auditu byl společnosti PREOL udělen mezinárodní ISCC certifikát. Jako první výrobce bionafty v ČR prokazatelně naplnil kritérium úspory skleníkových plynů při výrobě, a to ve výši 49 %.

■ V pondělí 29. listopadu najela po 4,5měsíční neplánované odstávce výrobní KD6. Po postupném navýšování najela provozovna 2. prosince na plný výkon.

VÁNOCE

Vánoce (z němčiny Weihnachten svatě noci) jsou v křesťanské tradici oslavou narození Ježíše Krista. Spolu s Velikonoce a Letnicemi patří k nejvýznamnějším křesťanským svátkům. Slavi se od 25. prosince do první neděle po 6. lednu. Již ve 3. století někteří křesťanští teologové uvádějí 25. prosinec jako datum Kristova narození, oslava tohoto narození je dosvědčena poprvé v Římě kolem roku 336. Všeobecně se Vánoce v církvi slaví od 7. století.

V Česku je však za vrchol Vánoce považován Štědrý den, 24. prosinec, coby předvečer samotné slavnosti. Do Vánoce je někdy zahrnována i doba adventní, která Vánocům předchází. K Vánocům se pojí nejruznější tradice, k nimž se řadí vánoční stromek, jesličky (betlém), vánoční dárky, které nosí Ježíšek, či vánoční cukroví.

Některé z těchto tradic pocházejí již z předkřesťanských dob a souvisí s oslavou slunovratu, který na tyto dny též připadá. V současné době se však původní, náboženský význam Vánoce vytrácí a Vánoce se považují i za jeden z nejvýznamnějších občanských svátků.

Zdroj: Internet, Wikipedia

VÍTE, ŽE...

...volby v Reykjavíku vyhrál recesisté?

Volby do městského zastupitelstva islandské metropole Reykjavík vyhrála recesistická strana s názvem Nejlepší. Na voliče zapůsobila svými volebními sliby, mezi něž patřily např. ručníky v městských bazénech zdarma, nový lední medvěd pro místní ZOO, Disneyland na letišti a odstranění cla pro obyvatele bohatého předměstí Seltjarnames.

Uskupení založil s kamarády v loni v listopadu televizní a rozhlasový komik Jón Gnarr (43), který kandidaturu zprvu mínil jako recesi.

„Nadešla hodina klaunů. Nikdo se nemusí Nejlepších bát, protože jsme nejlepší a chceme to nejlepší. Kdyby tomu tak nebylo, jmenovali bychom se Nejhorší nebo Špatní,“ komentoval výsledky voleb nový šéf strany.

Výsledek voleb je podle místního tisku odrazem nálady v zemi, kterou nenasytnost bank přivedla na podzim 2008 na pokraj bankrotu.

„Lidé už mají plné zuby prázdných tlačů politiků. Strana Nejlepší je primitivní způsob, jak proti tomu protestovat. Mohli jsme slíbit, co jsme chtěli, protože jsme dopředu řekli, že nic z toho nesplníme,“ vysvětlil Gnarr, vlastním jménem Jon Gunnar Kristinnsson.

... první člověk na světě se nakazil počítačovým virem?

Britský profesor Mark Gasson z University of Reading je prvním člověkem na světě, který se nakazil počítačovým virem. Profesor si v rámci výzkumu o počítačových technologiích, které mají lidem usnadnit život, na němž sám pracuje již několik let, nechal pod kůži na zápěstí implantovat speciální počítačový čip.

Implantát byl naprogramován tak, aby mu sám odemýkal domovní dveře nebo odblokoval zámek kláves na mobilním telefonu, když jej vezme do ruky. Při testech ale nepročal implantát tak, jak by měl.

„Několikrát se mi stalo, že jsem nemohl čip v ruce připojit k bezdrátové síti. Po důkladném prozkoumání kolega příčinu odhalil. Implantát byl zavírovaný. Jsem vůbec prvním člověkem na světě, kterého napadl počítačový virus,“ řekl Gasson.

Readingský profesor věří, že počítačovým čipům patří budoucnost v medicíně. „Jednoduché lidské implantáty jsou jen začátek. Jak budeme technologii zdokonalovat, dokážeme brzy nahradit libovolný lidský orgán,“ odhalil svou vizi Gasson.

Než se ale začnou počítačové čipy prosazovat při operacích lidí, je podle něj nutné učinit taková opatření, aby technologii nemohli zneužít počítačoví piráti.

„Všechny výhody s sebou nesou určitá rizika. Můžeme se snažit zlepšit sami sebe prostřednictvím vyspělých technologií. Je však nutné počítat s tím, že budeme také více zranitelní,“ dodal Gasson.

TIRÁŽ

LOVOCHEMIK, podnikový měsíčník, vydává akciová společnost Lovochemie pro interní potřebu zaměstnanců podniku. Výtisk zdarma.

Redakční rada: Mgr. Irena Vodičková, Ing. Petr Cermánek, Karel Hendrych, Ing. Luděk Jambor, Ing. Pavel Kánský, Ing. Vladislav Smrž, Ing. Zdeněk Šrámek, Marek Trefný, Bc. Renáta Veselá, Eva Živná.

Adresa: Lovochemie, a.s., redakční rada Lovochemiku, Tereziánská 57, 41017 Lovosice, e-mail: lovochemik@lovochemie.cz IČ: 49100262

Uzávěrka příspěvků vždy 20. v měsíci. Tisk: Jiří Bartoš - SLON, spol. s r. o., U Chemičky 18, 400 01 Ústí n. L. Evidenční číslo: MK ČR E 17172

Pokračování ze strany 1

možné najet ani po opravě chladičů a že před námi je obrovské množství tvrdé práce a dlouhý související poruchový prostoje pro provedení náročných oprav, o jejímž průběhu jsme neměli žádnou představu. V té době nikdo nedokázal odhadnout rozsah celkového poškození, dopady ani příčinu takové události. Jen jsme věděli, že problém je větší než naše znalosti a schopnosti, že musíme hned a rychle jednat a organizovat co nejefektivněji čas. Jednoznačně prvním cílem bylo provedení demontáže chladičů a horního víka kompresoru tak, aby mohl být identifikován rozsah poškození vlastního kompresoru.

Na tomto místě jen pro přiblížení uvedu, o jaký stroj se jedná. Kompresor zpracuje téměř 150 tis. m³ vzduchu za 1 hodinu provozu, nasátý vzduch umí stlačit téměř na 10 atm. a točí se na více než 6 000 otáčkách za minutu. Jeho hmotnost jsme si uvědomili při jeho kompletní demontáži – celý stroj váží kolem 50 tun. Kompresor je uložen na společné hřídeli s expanzí plynovou turbínou, celé soustrojí je přes pevnou mechanickou spojku převodovkou spojeno s parní turbínou, jejíž rotor se točí na otáčkách téměř 11 tis. za minutu. Celé zařízení turbosoustrojí, tedy kompresor, plynová turbína, převodovka a parní turbína je v provozu od roku 2003. V letošní letní zářezce byly prohlíženy a kontrolovány obě turbíny, kompresor otevřen nebyl. Výrobce kompresoru a expanzí

Foto: Jaromír Šilhan

v jeho střední části v oblasti 2. a 3. stupně. Vážně poškozen byl rotor, oběžné kolo jeho 2. stupně bylo zcela zničeno. Poškozeny byly statorové dělicí přepážky i skříní kompresoru. Již v průběhu poznávání rozsahu poškození jsme po krátké poradě s přítomným technikem dohodli okamžitou potřebu příjezdu dalších specialistů MAN Turbo Zürich.

Celá záležitost byla bez prodlení nahlášena pojistitelům. Zástupci České pojišťovny si vyzádali veškeré potřebné provozní záznamy a technické podklady a seznámili se se stavem poškozených částí demontovaného kompresoru.

Foto: Jaromír Šilhan

turbíny je švýcarská společnost MAN Turbomaschinen Schweiz, výrobcem parní turbíny je německá společnost Siemens.

K celé události jsme se okamžitě postavili jako k havárii s cílem minimalizovat materiální škodu a časovou ztrátu z poruchového prostoje. Okamžitě byla zahájena jednání s odbornou tuzemskou firmou pro demontáž zařízení, začali jsme telefonicky vyjednávat s MAN Turbo o okamžitém příjezdu některého z jejich techniků do Lovosic pro provedení ohledání a prvotní revizní činnosti. Proběhly demontáže všech chladičů, odstavení veškerého příslušenství stroje, oddělení potrubních systémů a příprava pro demontáž horního víka kompresoru.

16. července se do Lovochemie dostal technik MAN, vyzvednutí horního víka se odehrálo již za jeho přítomnosti. Bez přestání dále probíhaly složité demontážní práce spojené s vyzvednutím rotoru, demontáže a vyzvednutí přepážek z útrobu spodní vany, otevření ložisek. Při tomto postupu jsme bohužel identifikovali ten nejhorší obraz poškození kompresoru – zjistili jsme popraskané litinové části přepážek statoru a poškození rotoru.

Kompresor byl vážně poškozen

dení jeho kompletní revize a dynamického vyvážení, dále odexportovat vanu a víko kompresoru do dalšího opravárenského závodu MAN Turbo v italském Schio, stejně tak co nejdříve odvézt k ověření technického stavu stávající rotor Lovochemie pro zjištění, zda je opravitelný, nebo zda bude muset být vyroben nový.

Ve snaze neopominout jakékoliv další technické řešení jsme dále jednali všechny i na pohled nereálné možnosti, které by mohly vést ke zkrácení opravy. Mezi takové aktivity patřil i náš požadavek na možnost získání jiného disponibilního náhradního kompresoru i pro možný provizorní provoz v případě dlouhodobé realizace opravy. MAN Turbo s využitím seznamu vyrobených a odstavených kompresorů nenalezl identický stroj, stroje jiné konstrukce mají rozdílné patní průměry a stavební výšky. Úprava takového stroje by překročila odhad doby trvání celkové opravy a zprovoznění havarovaného kompresoru, navíc s nezanedbatelnými riziky pro spolehlivost celého zařízení. Také jsme požádali Chemoprojekt Praha o možnost konzultací s licensorem výroby kyseliny dusičné s požadavkem proveření, zda neexistuje náhradní kompresor, obrátili jsme se i na společnost Air Products, vše bez úspěchu. Stejně tak jsme kontaktovali významné české výrobce kompresorů a velké české slévárny při snaze hledání jakékoliv české podpory pro tak rozsáhlou opravu, vše za účelem možného urychlení opravy a zkrácení doby poruchového prostoje. Přitom jsme si potvrdili známý fakt spočívající v tom, že bez výrobní a dílenské dokumentace nedokáže ani sebelepší strojírenská firma provést potřebné opravy.

Vedle dohodnutých postupů technické přípravy opravy bylo nutné znát i předpokládané termíny jejího ukončení, to vše pro upřesnění plánu výroby hnojiv s omezeným množstvím potřebné kyseliny dusičné. První sestavení detailního položkového harmonogramu opravy ukazovalo na konečný termín uvedení do provozu až dne 28. ledna 2011. MAN Turbo byl již od začátku spolupráce požádán o maximální možné zkrácení harmonogramu opravy a o razantní intenzifikaci všech nutných prací.

Výroba a oprava všech kritických dílů byla rozjeta, pro nás vyvstaly další povinnosti směrem ve vztahu k ostatnímu zařízení technologie KD6. Na poradě výrobního úseku jsme si stanovili úkol vypracovat plán

péče o odstavené zařízení a s oběma výrobci (tedy MAN Turbo Schweiz a Siemens) projednat potřebu a rozsah prohlídek dalších částí turbosoustrojí s cílem zjištění zda tato nebyla poškozena v důsledku havárie kompresoru.

Co se týče provedení dodatečných kontrol, bylo nutné u expanzí a parní turbíny provést veškeré demontážní práce až po dělicí rovinu a zkontrolovat především rotory a ložiska turbín. Tyto práce proběhly samozřejmě za řízení techniků výrobních firem.

Dle požadavku zahraničních supervizorů byl dne 4. října odeslán rotor expanzí do Zürichu na detekci stavu lopatek. Provedená diagnostika a dynamické vyvážení rotoru potvrdila jeho dobrý stav nevyžadující opravu. Rotor z parní turbíny byl preventivně vyměněn za nový nepoužitý ze skladu Lovochemie. Původní rotor bude podroben revizi stavu v závodě Siemens v Norimberku. V rámci těchto dodatečných revizí provedli ještě odborníci z MAN Turbo a Siemens kontrolu software pro řízení turbosoustrojí.

Dne 20. října jsme obdrželi aktualizovaný harmonogram opravy a uvedení do provozu. Z předané informace, že konečný termín ukončení opravy a nájezd je oproti prvotnímu plánu přesunut na 26. listopadu, jsme měli upřímnou radost. Nový harmonogram vycházel z nekomplikovaného průběhu opravy v Itálii, která spočívala především ve svářčských pracích na horní i spodní skříní a v celkové kompletaci všech dílů kompresoru s odzkoušením a protačením sestavy na zkušební stolici. Veškeré náměry, tolerance a vůle byly ve stanovených hodnotách, proto nebylo potřeba kompresor znovu otvřít pro dodatečné úpravy.

V týdnu od 8. listopadu jsme se konečně dočkali. Do Lovochemie byly po přejímce opraveného kompresoru za účasti výrobního ředitele Lovochemie a manažera celé zakázky z MAN Turbo Zürich dovezeny všechny díly ze Schio a z Zürichu pro závěrečnou montáž kompresoru a rotoru expanzí turbíny. Zároveň k nám dorazili dva supervizoři závěrečné montáže z MAN. O pár dní později se dostal technik Siemens. Od 11. listopadu byly zahájeny montážní práce organizované nepřetržitě ve dvou 12hodinových směnách. Montáž rostla doslova před očima. Nasazení 5 kvalifikovaných turbinářů externí české firmy během každé směny přidalo na plynu pro rychlý postup montážních prací. Po potvrzení správnosti montážních postupů přišla etapa tzv. „commissioning“, ve které se provedly individuální zkoušky a předkomplexní vyzkoušení. V této etapě měli zařízení v ruce tzv. „field service engineers“ firem MAN Turbo a Siemens. Nejprve proběhl tzv. „solo run test“ parní turbíny s ověřením funkce regulátoru otáček, vyhodnocením najížděcí a odstavovací sekvence, kontrolovány přitom byly především hodnoty vibrací, teplot ložisek turbíny a dobů turbíny při jejím vypnutí. Dalším krokem bylo sespojování celého turbosoustrojí a jeho ostrý start, tedy najetí celého turbosoustrojí, kdy proběhla kontrola algoritmů řízení včetně odzkoušení funkčnosti blokad a tlačítka ochranného vypnutí.

Po provedených zkouškách turbosoustrojí se dne 29. listopadu výrobní KD6 znovu rozjela. ■

Neplánovaná odstávka trvala 4,5 měsíce. Lze říci, že tato událost byla jednou z nejvýznamnějších v novodobé historii Lovochemie. Na tomto místě chci poděkovat všem, kteří se na opravě havarovaného stroje a znovunajetí KD6 podíleli. Byl odveden obrovský kus práce.

KD6 / ANTONÍN GALLE

NÁVRAT Z VÝLETU DO ITÁLIE A ŠVÝCARSKA

Po havárii turbokompresoru na výrobě KD6 v červenci letošního roku byly poškozené díly odeslány na opravu firmě MAN Turbo. Rotory kompresoru a expandéru byly odeslány na kontrolu do Zürihu, horní a spodní skříň kompresoru včetně vnitřních stěn odešly do italského Schia, kde je další ze závodů firmy MAN Turbo. Původní termín sestavení opraveného turbosoustrojí v Lovosicích byl ohlášen na konec ledna roku 2011, avšak během oprav došlo k významnému zkrácení tohoto termínu, takže montáž kompresoru probíhala už v listopadu.

Foto: Jaromír Šilhan, Antonín Galle

Oprava skříně kompresoru ve Schiu (Itálie).

Spodní skříň kompresoru přijela 10. listopadu a byla vyložena přímo do kompresorovny.

Spodní skříň byla neprodleně umístěna na svou pozici.

Z cest po Evropě se do Lovosic vrátily všechny části turbosoustrojí KD6.

Další dodávka obsahovala rotor kompresoru, který nám byl zapůjčen ze Šaly, a další části kompresoru

Horní skříň kompresoru musela být nejprve „uskladněna“ u LAV3, protože v danou chvíli pro ni nebylo v kompresorovně dost místa.

Netrpělivě byl očekáván příjezd rotoru expandéru z Zürihu. Auto dorazilo do Čech 12. listopadu už před polednem. Protože ale došlo k problémům při proclívání (Švýcarsko není v Evropské unii), objevil se řidič v Lovosicích až večer a neproclený. Díky úsilí všech zúčastněných jsme bednu mohli otevřít a proclenit zařadit dodatečně.

ROZHOVOR / LUDĚK JAMBOR

NEJEN O NAJÍŽDĚNÍ KD6 S TECHNIKEM MAN

Na opravě kompresoru KD6 se podílelo několik techniků ze společností MAN Diesel & Turbo a Siemens, kteří u nás působili jako supervizoři a najížděcí technici. Jedním z nich byl Dipl.-Ing. Peter Mayfarth z Ravensburgu v Německu, specialista firmy MAN Diesel & Turbo na řídicí systémy, který dohlížel nad zkouškami před uvedením do provozu. S panem Mayfarthem jsem se sešel k rozhovoru ve chvíli, kdy byly zkoušky ukončeny a připravoval se ostrý start výroby KD6.

Pane Mayfarthe, co bylo Vaším úkolem u nás v Lovosicích?

Dohlížel jsem nad testy po montáži, zkušebními spouštěním a závěrečnými zkouškami. Kontroloval jsem, zda všechno funguje tak, jak se očekává, že fungovat má. Během zkoušek se provedla některá zlepšení a změny v řídicím systému. Hlavním úkolem byla

preventivní kontrola řídicích algoritmů turbosoustrojí.

Jak dlouho už u nás jste?

Je to už více než jeden týden. Dny přesně nepočítám, stále je co dělat.

Proběhla spolupráce s Lovosicemi podle Vašich představ? Jaké problémy jste musel řešit?

S péčí Vašich kolegů jsem velice spo-

kojen. Také ubytování, restaurace, jídlo a pivo je perfektní. Pracovní spolupráce je taková, jak jsem očekával, tedy bez problému. Všichni se snažili ze všech sil. Velký problém se nevyskytl, přesto se některé změny v řídicím systému musely udělat, abychom měli co největší jistotu, že nedojde k poškození turbosoustrojí. Každé uvádění do provozu pro nás přichystá nějaké překvapení. Udělali jsme vše pro to, aby už k žádnému nedošlo.

Cestujete pracovně hodně? Kolik času strávíte na pracovních cestách mimo domov?

Ročně strávím na cestách průměrně 150 dní. Pokud jsem ve firmě, vyřizuji v kanceláři papíry, jejichž množství je čím dál větší, a odpovídám na telefonáty, kterými jsou většinou technické dotazy a konzultace od zákazníků. Raději cestuji jen po Evropě. Dříve jsem cestoval do země mimo Evropu, ale nyní je oblast mého působení Evropa. Jedna cesta trvá obvykle dva týdny, ale bývají i delší, na čtyři až pět týdnů.

Jak Vaše cestování snáší Vaše rodina? Máte čas na koníčky?

Během pracovní cesty jsem zaměstnán jak samotným dohledem, tak i papírováním. Volný čas mívám obvykle o víkendy, ale spíše jen jeden den. Věnuji ho poznávání místa, kde se nacházím. Když přijedu domů, vítá mě manželka s výčetem toho, co nefunguje a co je nut-

Dipl. Ing. Peter Mayfarth z MAN Turbo (vlevo) při práci s kolegou ze Siemensu.

Foto: Luděk Jambor

né v domácnosti udělat. Takže je ráda, že jí s tím pomohu. Mým největším koníčkem jsou tedy domácí práce. Nedávno jsem koupil třicet let staré auto, a když mám čas, věnuji se jeho renovaci.

Jaký je Váš program na příští dny?

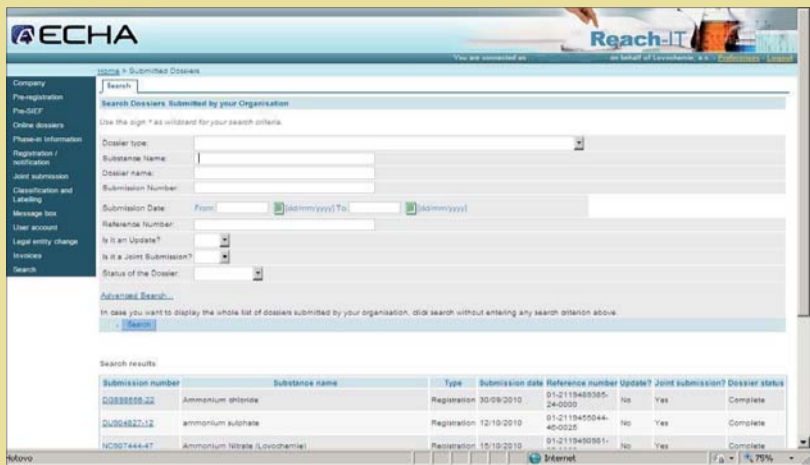
Pokud se nájezd výroby podaří,

tak zítra v poledne odjíždím. Vlastně, musí se to podařit, protože musím odjet do Německa, kde mě od středy čeká další práce.

Děkuji Vám za rozhovor a přeji šťastný návrat domů!

REACH / EVA FIALOVÁ

VIRTUÁLNÍ SVĚT CHEMIE ANEB PRVNÍ VLNA REGISTRACE DLE NAŘÍZENÍ REACH

V oboru chemie není REACH v žádném případě neznámý pojem, ale není na škodu zopakovat si základní princip. Nařízení REACH je evropskou legislativou, která byla přijata v roce 2006, kde jednotlivé články postupně nabývají účinnosti. Nařízení REACH se zabývá registrací, povolováním a autorizací chemických látek. V základě výrobci a dovozci látek ze zemí mimo EU mají za povinnost zjistit veškeré vlastnosti vyráběných látek a stanovit jejich bezpečné použití.

Nejvýznamnějším milníkem v celém registračním procesu byl 30. listopad 2010. Aby Lovochemie mohla dále vyrábět, musely být k tomuto datu zaregistrovány látky, jejichž vyrobené množství přesahuje 1000 t za rok. V průběhu registračního procesu jsme podnikli následující kroky: identifikaci samotných látek určených k registraci, předregistraci všech případných látek, dále jsme komunikovali s našimi odběrateli a dodavateli, určovali přesné způsoby použití, komunikovali s ostatními potenciálními registry, stanovovali postup testování jednotlivých látek, určovali bezpečný způsob použití a ve finále vyplňovali registrační dokumentaci a zaregistrovali látky samotné.

Chemie pro mne vždy byla vědou hmatatelnou, vědou důkazů a konkrétních výsledků v podobě hmotné, pachové nebo barevné. Vědou, která dodržuje zá-

kon zachování hmoty. V roce 2006 dostala chemie pro mne i trochu jiný rozměr. Byla jsem pohlcena virtuální chemií, kdy pro naplnění požadavků jednoho z nejvýznamnějších předpisů pro chemické látky, je zapotřebí ovládat složité, speciální a nepřehledné softwarové nástroje, komunikovat prostřednictvím dalších IT nástrojů. V žádném případě jsem netušila, že se mým největším kamarádem stane slovník, internetový vyhledávač a lidský kontakt bude probíhat prostřednictvím emailů. Chemie byla v tuto chvíli zajetecem odborných posudků toxikologických expertů, jimž chyběl selský rozum. Jeden příklad za všechny: doporučením pro bezpečnou aplikaci hnojiv na pole mělo být zajištění neohrožení zraku pro vysokou zvěř v podobě nasazení ochranných brýlí před samotnou aplikací ☺. Iluze pobíhajících smek s průhlednými plastovými brýlemi mne opravdu pobavila. Ještě, že řešitelské týmy se skládaly i z expertů v jiném oboru. Z tohoto příkladu je patrné, že proces samotné přípravy dokumentace nebyl vůbec snadný, založený na konzultaci několika osob. Neznám osobu, která by dokonale ovládala několik dovedností: jazyková výbava, toxikologie, chemie, technologie, praktičnost a softwarová zručnost.

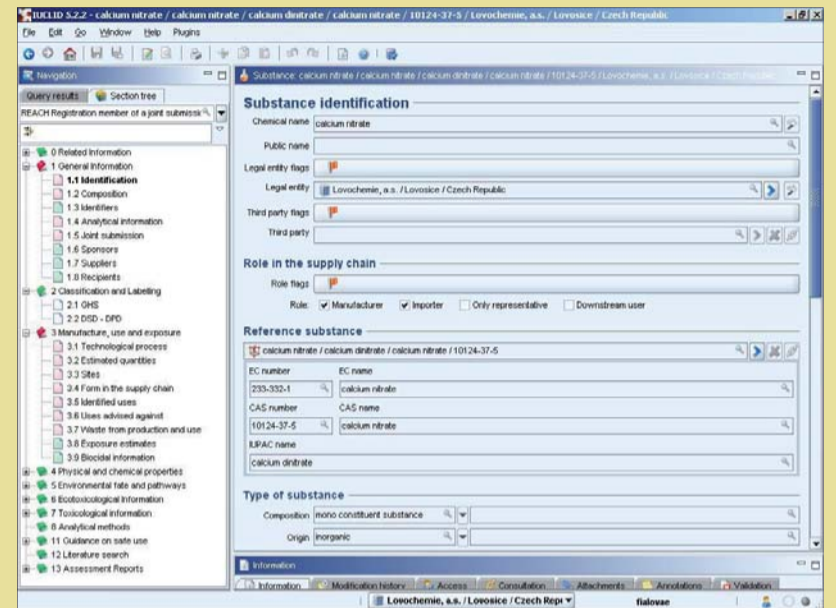
REACH pro společnost neznamena pouze administrativní náročnost, ale jedná se o velkou finanční zátěž. Vždyť pouhý samotný registrační poplatek činí

23 250 € za jednu látku. Další náklady jsou spojené s expertními analýzami, s testováním jednotlivých látek a administrativními náklady jednotlivých společností, do kterých bylo výhodné vstoupit z důvodu snadnějšího získání dat potřebných pro registraci.

REACH ale nekončí, začne proces zkoumání a kontroly samotných registrací. Kontrola bude provedena Evropskou agenturou pro chemické látky, očekávat můžeme vyšší zájem ze strany České inspekce životního prostředí apod. Dalšími milníky jsou rok 2013 pro látky vyráběné v objemu od 100–1000 t za rok a rok 2018 pro látky vyráběné v objemu 1–100 t za rok.

Lovochemie zaregistrovala v tomto období 9 látek, které jsou důležité pro naši výrobní činnost.

Tak tedy: Lovochemie vyráběj!

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDUCNOST
www.esfcr.cz

Tento projekt je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

VZDĚLÁVÁNÍ / MIROSLAVA ŠIMONOVÁ

„ŠKOLENÍ JE ŠANCE“ JE TU OD LISTOPADU I PRO VÁS

V listopadu 2010 obdržela Lovochemie rozhodnutí o schválení žádosti projektu číslo CZ.1.04/1.1.02/35.01231 s názvem „Zvýšení adaptability zaměstnanců a posílení konkurenceschopnosti společnosti Lovochemie, a.s., prostřednictvím komplexního rozvoje lidských zdrojů“.

Díky této finanční podpoře z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost začínají opět od konce listopadu jazykové kurzy, konkrétně

výuka anglického jazyka. Výuka německého jazyka a výuka pro GSH bude zahájena v lednu 2011. Novým dodavatelem jazykové přípravy se stala po uskutečnění výběrovém řízení společnost Educa Team, s.r.o.

V současné době probíhá výběrové řízení na dodavatele svářečských kurzů, které budou zahájeny v prosinci 2010, případně v lednu 2011.

A na co se ještě můžete v příštím roce těšit?

Od jara 2011 budeme opět realizo-

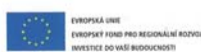
vat manažerské kurzy, školit počítačové znalosti, zdokonalovat praktické i teoretické dovednosti našich hasičů a na jaře roku 2012 opětovně proškolenovat naše záchranné týmy z první pomoci.

Stejně jako u projektu EDUCA naleznete bližší informace o realizaci projektu na portálu Lovochemie, (www.portal.lovochemie.cz, sekce Projekty a týmy, webu Školení je šance Lovochemie), který bude zprovozněn do konce tohoto roku.

UVH / ZDENĚK ŠORAL

ZVÝŠENÍ ÚČINNOSTI VYUŽITÍ TEPELNÉ ENERGIE NA UVH

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN
EVROPSKÝM FONDEM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
A MINISTERSTVEM PRŮMYSLU A OBCHODU
INVESTICE DO VAŠI BUDUCNOSTI

V roce 2009 požádala Lovochemie Ministerstvo průmyslu a obchodu o dotaci z programu Eko-Energie na realizaci projektu pro úspory energie na UVH. Celý projekt je postaven na možnosti využití zbytkové tepelné energie z uzlu neutralizace a odpa-

řování na provoze NPK v jiné části provozu. Projekt, který řešil možnosti využití zbytkové energie, byl vypracován již v roce 2008 a ukázal možnosti využití tepelné energie s následnou úsporou na spotřebě zemního plynu na UVH.

Akce byla zahájena až v roce 2010. Odložení rozjezdu akce bylo způsobeno složitou administrativou celého projektu od žádosti o dotaci přes výběrová řízení na realizaci až po výběr vhodného termínu vlastní realizace. Práce se nedaly dělat za provozu výroby a vše se plánovalo na celozávodní zarážky. Z výše uvedených okolností byl optimální termín CZZ 2011. Nicméně bilanční prostoje výroby UVH způsobené havárií na provozu KD6 umožnily zahájit akci ještě v letošním roce. Úspěšné zkoordinování prací na realizaci do prostoje výroby UVH mezi jednotlivé výrobní cykly umožnil, pokud se neobjeví problémy, uvedení zařízení do zkušebního provozu před koncem roku, přičemž původní odhad zprovoznění zařízení, byl směřován na rok 2011–2012. Technické řešení

spočívá v instalaci nové regulace páry a čpavku na uzel neutralizace a odpařování. Změna regulace otopů a dávkování čpavku do jednotlivých „U“ reaktorů zlepšilo řízení procesu odpařování a neutralizace. Nová regulace dále umožní řídit dávkování čpavku i páry do „U“ reaktorů nezávisle, což v minulosti možné nebylo. Zbytkové teplo tlakového parního kondenzátu z uzlu odpařování, ale i z míchaček, bude dále využito k předehřevu vzduchu pro sušení hnojiv. Tlakový kondenzát bude odváděn na nově instalovaný výměník, který je umístěn před vstupem nasávaného vzduchu do plynové pece, která slouží jako zdroj tepla pro sušení hnojiv v sušárně NPK. Předehřátí vzduchu bude mít za následek snížení energetické náročnosti při ohřevu vzduchu pro sušení. Výsledkem bude snížení spotřeby zem-

ního plynu pro provozování sušárny respektive uzlu sušení. „U“ reaktory jsou i lépe z izolovány, což by mělo vést ke snížení ztrát tepla a následně úspore spotřeby páry. Systém měření a regulace uzlu odpařování a neutralizace dostane taky novou podobu v řídicím systému výroby NPK. Realizaci provádí vítěz výběrového řízení firma Rubing se svými subdodavateli. Velký podíl na co nejjednodušším postupu a koordinaci prací mají také naši zaměstnanci v čele s panem Pémem, Jandlem a Satrapou.

Za příspěvní MPO se nám podaří snížit energetickou náročnost provozování výroby hnojiv na UVH odhadem o 11 tis. GJ/rok, což pro představu znamená úsporu plynu v objemu 50 m³/hod. Za plného chodu výroby by to představovalo za rok úsporu finančních prostředků za zemní plyn v objemu cca 2 mil. Kč/rok při ceně plynu k říjnu 2010.

Celková výše investice se bude pohybovat kolem 7,5 mil. Kč, přičemž dotace ve výši 3 mil. Kč pochází z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Dalším přínosem je snížení emisí z pohledu množství spáleného zemního plynu a také lepší způsob řízení průběhu neutralizace a odpařování.

NEJLEPŠÍ CHEMIK LITOMĚŘICKA VE ŠKOLÁCH

Již dříve jsme vás informovali o soutěži Nejlepší chemik Litoměřicka. Na fotografiích vidíte studenty VŠCHT Praha, kteří v 9. ročnících předvedli žákům základních škol na Litoměřicku a Lovosicku ukázkovou hodinu chemie formou zajímavých a hlavně zábavných chemických pokusů. Mimo jiné vyráběli zmrzlinu.
Foto: VŠCHT Praha

PREOL / KAREL HENDRYCH

JAK PREOL ZVLÁDNUL ROK 2010?

PREOL
člen skupiny AGROFERT

S koncem roku se obvykle bilancuje, tak se pokusím o totéž. Brzy uběhne dvanáct měsíců od doby, kdy PREOL přebíral od generálního dodavatele výrobu a začal ji provozovat pod svým vedením. A co podstatné se za tu dobu podařilo?

Rok 2010 byl pro PREOL rokem úspěšným. Hlavní důvod pro toto konstatování je fakt, že se po převzetí výroby podařilo během krátké doby, cca 4 měsíců, stabilizovat produkci na plánovaný výkon. Ve statistikách to znamená, že od května 2010 byla plně využita výrobní kapacita, byl průběžně plněn výrobní plán a případné výpadky se dařilo odstranit velmi rychle.

Zajištění suroviny: PREOL potřebuje pro plné využití své zpracovatelské kapacity 400 tis. tun řepkového semene. To je téměř 40 % produkce v České republice, v prostředí otevřeného trhu, kde jsou ceny určovány dle mezinárodních kotací a kde se český zemědělec již naučil obchodovat dle podmínek, které jsou mu nabídnuty.

V tomto prostředí se nám společně s Agrofertem během roku podařilo reagovat na vývoj ceny vstupní suroviny a nejen zajistit její dostatek pro plný výkon, ale hlavně promítnout vstupní náklady do výstupních cen produktů, a tím zachovat vyvážené hospodaření společnosti.

V číslech to při zmiňovaných objemech znamená, že se našim obchodníkům podařilo naplnit prodejní cíle a s obratem 6,5 mld. Kč splnit i všechny ekonomické ukazatele plánu. Ten se kromě prodeje vlastních produktů skládá i z dalších obchodních aktivit, např. prodeje PHM. S dosaženým tržním podílem 50 % se PREOL stal naprosto rozhodujícím výrobcem bionafty v České republice, a to již v prvním roce svého působení.

Za další úspěch se rovněž musí považovat personální stav společnosti PREOL. Díky vyváženým synergiím s Lovochemií bylo výše zmíněných výsledků dosaženo s týmem 111 lidí, kteří odvedli dobrou práci. Velkým plusem v této oblasti je i stabilizace výrobních týmů a THP pracovníků a minimální fluktuace zaměstnanců, což je skvělý výhled do budoucna.

V rámci zmiňovaných synergií s Lovochemií, kam patří sdílení různých

služeb a dodávek energií, hraje velkou roli také společná logistika, zvláště kolejová vlečka. Logistika PREOL, jejímž hlavním cílem je zajistit pohyb surovin a produktů v objemu 800 tis. tun ročně, je oříškem sám o sobě. Přepočítáno na každý den v roce, je nutno dát do pohybu více jak 2 000 tun surovin či produktů denně, 365 dní v roce. Nejen ve vlastním zájmu se proto PREOL snaží přesunout maximum dopravy na koleje. Železniční vlečka je nedílnou součástí spolupráce mezi Lovochemií a PREOL. A jestliže se v tomto roce podaří z celkového objemu 800 tisíc tun přepravit po kolejích 230 tis. tun materiálu, tak v příštím roce plánujeme intenzifikaci tohoto dosáhnout čísla 300 tis. tun. Pochopitelně tohoto cíle nelze dosáhnout bez úzké spolupráce s oddělením železniční dopravy Lovochemie.

Závěrem bych chtěl zmínit událost z úplně jiného soudku. V polovině listopadu proběhl v PREOL úspěšně audit dle systému ISCC (International Sustainability and Carbon Certification). Jedná se o komplexní systém prokazování a podložených výpočtů s cílem splnit požadavky udržitelnosti, které musí být dodrženy při pěstování a sklizni biomasy, v našem případě řepky. To se týká i spl-

nění požadavků týkajících se prokazatelného snížení emisí skleníkových plynů v celém životním cyklu biopaliva, který začíná na poli a končí v nádrži motorového vozidla. Tato úspora emisí skleníkových plynů při výrobě bionafty, která se promítne i do české legislativy, musí být minimálně 35 % oproti emisím z použití fosilní motorové nafty. Díky své moderní technologii PREOL dosáhl 49 % zmiňované úspory skleníkových plynů a s velkou rezervou tento požadavek splnil. Tento certifikát, bez kterého by PREOL nemohl prodávat své produkty již od prvního ledna 2011 např. do Německa, získal PREOL jako první výrobce bionafty u nás. Na evropských trzích uspěje v příštím roce pouze certifikovaná bionafta, u které byly prokázány, kromě užitečných vlastností, i naprosto pozitivní vlivy na životní prostředí.

Servírujeme nápoje

Sekt podáváme nejchladnější, kolem 5 °C, a máme na výběr mezi třemi druhy sklenic: vysoké štíhlé flétny, kuželovité špičky a kulaté ploché misky.

Bílé víno chladíme na 8–10 °C a naléváme je do vysokých sklenic na štíhlé stopce. Sklenici zaplníme maximálně z poloviny.

Červené víno má mít pokojovou teplotu, ale v létě to není 27 °C, myslí se tím tradiční teplota komnaty středověkého hrada, kde Karel IV. s Buškem z Velhartic ochutnávali první české burgundské, tedy mezi 16 a 18 °C. Podáváme je ve vyšších a objemnějších sklenicích s uzavřenějším tělem. Naléváme jen třetinu sklenice, aby zůstal prostor pro vůni vína.

Lihoviny uchováváme v ledničce, aby při podávání měly teplotu mezi 0 a 5 °C. Servírujeme je v půldecových skleničkách, stejně jako likéry.

Koňak a brandy pijeme z číši s baňatým uzavřeným tělem. Sklenice se nahřívá, aby se z koňaku uvolňovala vůně.

Zdroj: Ladislav Špaček
NOVÁ VELKÁ KNIHA ETIKETY

Zdroj: Ladislav Špaček
NOVÁ VELKÁ KNIHA ETIKETY

Účelem tohoto krátkého ohlédnutí za hlavními úspěchy naší firmy v již téměř uplynulém roce 2010 není plácání si po ramenu... i když možná trochu ano, ale spíše pozitivní výhled do budoucna, že PREOL bude i nadále odpovědným a perspektivním zaměstnavatelem.

MALÝ SLOVNÍČEK POJMŮ

ZDENĚK ŠRÁMEK

Unifikace

Sjednocování tvarů, rozměrů, technických parametrů.

Urbanizace

Přímá - osvojování si městských hodnot a způsobu života těmi, kdo se do měst stěhují; nepřímá - působení městských hodnot, činností, sociálních vztahů a zvyků na obyvatele, kteří ve městě nebydlí, tedy rozšiřování městského života a standardů do venkovského osídlení.

Úrok

Cena peněz, platba za poskytnutí úvěru, částka, kterou je dlužník povinen platit věřiteli z jeho pohledávky; je určena procentní sazbou z dlužné částky za konkrétní období.

Úvěr

Půjčka, kredit - vztah mezi věřitelem a dlužníkem; podle povahy druhů úvěrů; obchodní úvěr mezi podnikateli (výrobce - obchodník), bankovní (mezi podnikatelem a bankou) nebo úvěry: krátkodobé, dlouhodobé, investiční, TOZ (na trvale se obracející se zásoby), akceptační, garanční, hypotéční, mezinárodní, spotřební, mezní, státní, záruční.

Uzance

Zvyklost, obyčej, týká se i etiky obchodních vztahů; uzance obchodní jsou v obchodě uznávaná pravidla, všeobecně známá a mlčky přijatá v těch případech, kdy právní řád nebo dohoda stran neobsaahuje žádnou úpravu.

Zdroj: Internet

ŠPAČKOVÁNÍ SE ŠPAČKEM

EVA ŽIVNÁ

Umění být host a hostitel

Hostitelé pozvou návštěvu dál a je na ní, aby první slova byla pochvala. Všimneme si obrazu, prostřeného stolu nebo nábytku, čehokoliv, co nám umožní pochválit vkus hostitelů. Jako první si sedá hostitelka, po ní přichází žena, muž a nakonec hostitel. Hostitelka nabídne občerstvení, ale nikoho do konzumace nenutí, nikdo se ovšem ani neupejplá, vše je přece připraveno pro hosty a víme, že radost hostitelce uděláme především tím, že nám chutná. Hostitelé by měli odolat pokušení předvádět návštěvě své talentované

děti a roztomilá domácí zvířata.

Hostitelé jsou moderátory zábavy a je zcela nepřijatelné, aby se role hostitelky zúžila na běhání do kuchyně, přinášení dalšího občerstvení a odnášení nádobí. Hosté nepřišli proto, aby se

najedli, ale kvůli příjemné konverzaci s oběma hostiteli. Nejlepším řešením pro hostitelku je forma bufetu, kdy se hosté obsluhují sami jako na rautu.

Při návštěvě si pamatujeme zásadu: návštěvu zahajuje hostitel, ale ukončuje ji host. Buď hosté sami odhadnou, kdy by se hodilo odejít, nebo stačí nenápadný pohled hostitele na hodinky a návštěva se s díky odporoučí. Nepomůže-li ani to, může si hostitel pozvěchnout, jak má zítra náročný den, protože musí časně ráno vstávat. Víc se už dělat nedá, jen si příště rozmyslíme, koho pozveme na návštěvu.

Kritériem úspěšného večera je dobrá nálada a skvělá zábava. Být oblíbeným hostitelem je umění. Dobří hostitelé se poznají podle toho, že umějí vytvořit příjemnou atmosféru, ne že jen donášejí další a další porce.

NEOBVYKLÉ KONÍČKY NAŠICH KOLEGŮ / IRENA VODIČKOVÁ

CANTICA BOHEMICA SE PŘEDSTAVUJE

V dalším novém „seriálu“ vám na stránkách Lovochemiku představíme zajímavé koníčky některých našich kolegů. Uvítáme i vaše tipy.

Jako první jsme oslovili Katku Proftovou, referentku právního oddělení, která je členkou pěveckého sboru Cantica Bohemica v Litoměřicích. Sborovému zpěvu se věnuje již od střední školy.

Jak ses dostala ke sborovému zpěvu?

Ke zpěvu jsem byla vedena už v útlém dětství a ke sborovému zpěvu jsem se dostala poprvé v mateřské školce. Následně jsem se na základní škole zúčastňovala různých pěveckých sou-

těží. Zpěv mě provázel i na SPgŠ v Litoměřicích, kde jsem měla tu čest stát se členkou dívčího sboru Máj pod vedením PhDr. Mgr. Vladimíra Frůhaufa. Na toto období velice ráda vzpomínám. V současné době zpívám v ženském

Cantica Bohemica při vystoupení ve Slaném.

Zdroj: Archiv sboru

ZO OS ECHO / MILENA SMRŽOVÁ

TURNAJ BOWLINGU A SQUASHI

Vítěz squashe Jiří Hejda.

Foto: Eva Živná

Členka vítězného družstva.

Foto: Eva Živná

V sobotu 20. listopadu 2010 se uskutečnil v Lovosicích ve sportovním centru BLUE BOWLING turnaj našich zaměstnanců a spoluhráčů z OS ECHO (Linde Praha a Hexion Sokolov) v bowlingu a ve squashu. Účast nás mile překvapila hned dvakrát. A to z pohledu počtu hráčů (14 družstev na bowling a 8 hráčů na squash) a hlavně, že se konečně začala o sportovní akce zajímat

i mladší generace z řad zaměstnanců. A tak to má být.

Výsledky byly zajímavé, ale nejdůležitější byla nálada a nasazení s jakým všichni do soubojů šli, což dokumentují i fotografie.

Všem zúčastněným, jak hráčům, tak organizátorům chei poděkovat. Doufám, že všichni strávili hezký den a že příští rok se snad sejdeme ještě ve větší počtu?

Způsoby provedení hodů byly vskutku různorodé. Foto: Eva Živná

komorním sboru Cantica Bohemica Litoměřice.

Že by byl sborový zpěv tak nevědní koníček, bych neřekla, nicméně jsem ráda, že vám jej můžu trochu přiblížit. **Tak dobře, začněme, jak vůbec vzniklo vaše uskupení?**

Sbor vznikl z iniciativy bývalých členek sboru Máj a litoměřického Hlásku v roce 2000. Dostalo se nám té cti, že nabídku dirigovat tento sbor přijal PhDr. Mgr. Vladimír Frůhauf - nositel Ceny Bedřicha Smetany, ceny udělované Unii českých sborů za celoživotní sbormistrovskou činnost.

Sbor se poprvé představil 9. prosince 2000 a v září letošního roku oslavil již 10 let svého působení. Za toto období nasbíral řadu ocenění. Zmíním to poslední z roku 2009, kterým je zlatá medaile v kategorii duchovní hudby – ženské sbory a pohár pro vítěze kategorie 8. ročníku mezinárodní soutěže v Riva del Garda v Itálii. Sbor koncertuje nejen v Čechách, ale také v zahraničí - v Německu, Švýcarsku, Itálii.

Co Ti tahle záliba přináší?

Sborový zpěv mi určitě změnil život. Dal mi nové přátele, rozšířil obzory a přinesl spoustu nevšedních zážitků. Samozřejmě, že pokud člověk má nějakého koníčka, ať je to zpěv, tanec, sport, musí ho dělat s nasazením a především s láskou. Pak se dostaví i odměna. Není nic hezčího než zaplněný sál a radost, úžas a zájem v očích posluchačů. Nesmím zapomenout, že je velice důležitá podpora rodiny. Jsou to moji věrní posluchači.

Tímto bych vás, přátelé, chtěla pozvat na Štědrovečerní zpívání na litoměřickém náměstí 24. prosince 2010 od 15:00 hodin, kde si spolu s námi můžete zazpívat koledy. Další - Vánoční - koncert se koná také v Litoměřicích 26. prosince 2010 od 16:00 hodin v kostele Věch svatých (na Mírovém náměstí).

I já jsem Vaší věrnou posluchačkou, a tak si ani letos nenechám některý z vašich koncertů ujít, stojí to totiž vždycky zato! Celému sboru přeji mnoho nejen pěveckých úspěchů.

TURISTIKA / DANIEL ZELENKA

ADVENTNÍ PROCHÁZKA

Dominanta vrcholu Radobýlu - kříž. Foto: Daniel Zelenka

čas ještě zahlédneme hroudu zmrzlé země. Cesta pokračuje kolem sadu, a když se ohlédneme, můžeme pod sebou pozorovat litoměřickou zástavbu s dominantní Mostkou. A už brzy se před námi zjeví rozcestník se žlutou značkou, která nás povede až na vrchol Radobýlu.

Po necelém kilometru značka odbočuje z asfaltky doleva na krásně zasněženou louku, přes kterou se ve sněhu vyšlapanou pěšinou dostaneme kolem nedalekého televizního vysílače až na úpatí Radobýlu. A to už nám zbývá jen překonat závěrečné stoupání, kde na zhruba 500 metrech vystoupáme o téměř sto výškových metrů. Výstup bude jistě hladký, vždyť místy kluzká cesta není zas až tolik náročná, jak by se na první pohled mohlo zdát.

Na vrcholu nás hned upoutá nejen obrovský kovový kříž, ale především výhled na Litoměřice, Žalhostice, nový litoměřický most a na opačné straně také na Lovoš a Lovosice. Z výšky Radobýlu je i pohled na řeku Labe lemovanou sloupky páry z areálu Lovochemie úchvatný a určitě vás nezklamou ani pohledy do dalších směrů.

Zatímco se rozhlížíte, začíná se pomalu stmívat a pod vámi se objevují světylka vánočně vyzdobených měst. A až se vám z té nádhery začne trochu točit hlava, bude nejvyšší čas na návrat, abyste vrchol opustili ještě před tím, než se okolní krajina zahálí do husté mrazivé tmy. Opatrně sestupujeme pod kopec a potom po místy namrzlé asfaltce se blížíme k domovu. Nezapomeneme se ještě pokochat hrou světel z projíždějících aut po novém mostě a pak již spěcháme rychle domů, aby ani dnes naše vánoční výzdoba nezůstala nerozsvícená.

Adventní čas je zvláštní období. Dny jsou krátké tak, že slunce své paprsky nestihne ani pořádně rozzářit a již musí ustupovat tajemné tmě, která velice rychle zahálí promrzlou krajinu. Proto většinou všichni rychle spěchají do svých domovů, aby se uvelebili v rozpálených kamen a rozsvítili tisíce vánočních světel a staly se tak součástí adventního souznění...

Ale byla by velká škoda zůstat v tomto čase jenom doma, tak pojďme společně vyrazit na krátkou odpolední procházku po zasněžených pláních. Vždyť k tomu stačí jen se pořádně teple obléci a přemluvit pár dobrých přátel, aby zanechali předvánočního úklidu a vyrazili s vámi.

Ze zastávky Litoměřice – Cihelna půjdeme žalhostickým směrem přes koleje po pěšině k asfaltce, po které začneme mírně stoupat. Mijíme řadu zmrzlých zahrádek, kde možná v orništi pod sněhovým popraškem ob-

ZO OS ECHO / MILENA SMRŽOVÁ

MIKULÁŠSKÁ

Z ARCHIVU ALEXANDRA VOPATA

SCHŮZOVÉ MÍSTNOSTI III JÍDELNA HLAVNÍHO MECHANIKA

Dnes již pouze starší generace si vzpomene na schůzování v bývalé jídelně hlavního mechanika v objektu někdejších strojírenských dílen, posléze pronajaté firmě ZAPOS, dnes částečně pronajaté externím firmám.

Sál jídelny pojal cca 100 pracovníků a byl využíván zvláště pro vý-

roční schůze odborových úseků nebo zlepšovatelství. Na prvním snímku jsou pozorní posluchači, mj. Ing. Hendrych, p. Šubrt, p. Beran, druhý snímek přibližuje vyhodnocování zlepšovatelů, kde diplomy předává Ing. Vokřál za nedílné asistence Ing. Hozmanové.

KULTURNÍ STŘEDISKO „LOVOŠ“ LOVOSICE PROSINEC 2010

Úterý 14. prosince

VÁNOČNÍ KOLEDY

Václavské náměstí – Vánoční stromek v 15:00 hodin.

Vánoční atmosféru ve městě navodí Podřipský žesťový kvintet.

Pátek 17. prosince

ZADÁNO PRO DOBROU NÁLADU

Sál „Lovoš“ v 17:00 hodin, vstupné 50 Kč.

Podvečer s hudbou a tancem pro starší generaci.

Pátek 17. prosince od 14 hod. – sobota 18. prosince od 11 hod.

VÁNOČNÍ TRHY

Václavské náměstí.

V pátek proběhne rozsvícení vánočního stromku s koledami.

Sobota 18. prosince

ANTIGONA

Odjezd od KS Lovoš v 16:00 hodin, vstupné 450 Kč včetně dopravy.

Zájezdové divadelní představení v Metropolitním divadle Praha.

Pondělí 20. prosince

VÁNOČNÍ KONCERT

Václavské náměstí v 16:00 hodin.

Koncert Dechového orchestru Kulturního střediska Lovoš, který vede Josef Turek.

Čtvrtek 31. prosince

SILVESTROVSKÝ OHŇOSTROJ

Václavské náměstí v 17:00 hodin.

Slavnostní zakončení roku 2010.

Změna programu vyhrazena.

VÁNOČNÍ PROGRAM NA LITOMĚŘICKU

PUTOVÁNÍ ZA VÁNOČNÍ HVĚZDOU

Termín: 18. prosince 2010

Státní zámek PLOSKOVICE

Pohádka pro děti i dospělé s koledami, účinkuje Divadlo Kapsa Andělská Hora

ÚŠTĚCKÝ ADVENT 2010 - SLET ANDĚLŮ

Termín: 18. prosince 2010

Mírové náměstí v Ústěku

ČESKÁ MŠE VÁNOČNÍ „HEJ MISTŘE“

Termín: 18. prosince 2010

v katedrále sv. Štěpána v Litoměřicích

účinkuje Pěvecké sdružení litoměřických učitelů a Litoměřický hlásek, sborníkem PhDr. Jana Nováková, Komorní smyčkový orchestr ZUŠ Litoměřice, dirigent Dipl. um. Miroslav Roček a sólisté

KOLEDY SE SBOREM CANTICA BOHEMICA

Termín: 24. prosince 2010 od 15:00 hodin

v podloubí na Mírovém náměstí v Litoměřicích

Účinkuje sbor Cantica Bohemica.

VÁNOČNÍ ZPÍVÁNÍ S „PÁNY KLUKY“

Termín: 26. prosince 2010 od 15:00 hodin

v katedrále sv. Štěpána v Litoměřicích

Účinkuje hlavní sbor Páni kluky

KONCERT SBORU CANTICA BOHEMICA

Termín: 26. prosince 2010 od 16:00 hodin

v kostele Věch svatých v Litoměřicích

Účinkuje sbor Cantica Bohemica

SILVESTR V HOTELU ROOSEVELT

Termín: 31. prosince 2010

Hotel Roosevelt v Litoměřicích

další info na www.hotel-roosevelt.cz

Letošní Mikulášská se pro děti zaměstnanců Lovochemie a PREOL uskutečnila trošku v časovém předstihu z důvodu termínu pronájmu sálu Lovoš. Myslím ale, že to nikomu vůbec nevadilo. Na dětech bylo vidět nadšení ze společného soutěžení, zpívání a tančování, ale i obavy z příchodu Čerta a nakonec i radost z dárečků, které jim rozdala Mikuláš.

Program mikulášské besídky připravila paní Jitka Dolejšová se svou skupinou nadšených kolegů.

Foto: Eva Živná

JUBILEA

Své životní jubileum oslaví v prosinci

Eva Kočová,
laborantka, OŘJ
Milan Lachman,
chemik, KD 6

Pracovní výročí oslaví

10 let zaměstnání v podniku
Ing. Pavla Cermánková,
technik ochrany ovzduší, OŽP

20 let zaměstnání v podniku

Ing. Vítězslav Ludwig,
vedoucí oddělení externích služeb, ES
Karel Bauer,
strojník energet. zařízení, energetika
Bohumil Oncirk,
chemik, expediční oddělení

Do starobního důchodu odchází v prosinci

Ladislav Minka,
chemik, LAV
Petr Seiner,
chemik, NPK
František Urban,
strojník vodohosp. zařízení, VH
Václav Hrnčíř,
provozní elektrikář, EÚ
Miroslav Šuma,
specialista elektro, EaMaR
Miloslav Černý,
podnikový dispečer, OŘPV

Všem našim spolupracovníkům přeje pevné zdraví a hodně úspěchů!

V listopadu nastoupili

Jiří Motl,
provozní elektrikář, EÚ
Rudolf Prokeš,
operátor, EO - překladiště
Petr Masák,
chemik, NPK
Ladislav Berky,
chemik, NPK
Věra Udatná,
železničář, ŽD
Alena Markvartová,
železničář, ŽD
Simona Zemanová,
železničář, ŽD
Tomáš Doležal,
chemik, NPK

Mnoho úspěchů v novém zaměstnání!

VÁNOČNÍ RECEPTY

Již tradičně přinášíme každý rok recepty, které většinou posbíráme mezi členy redakční rady. Letos mezi nimi najdete jednu specialitu z Městce Králové a jeden recept pro bezlepkovou dietu. Díky za ně! A pokud i vy máte osvědčený recept, rádi ho otiskneme!

**Jitka Šmidrkalová
PECIVÁLKY**

Tento recept na vánoční stůl pochází z okolí Městce Králové a Nového Bydžova. Babička mého manžela toto jídlo připravovala pravidelně na Štědrý den

k obědu. Peciválky jsou výborné, sladké a velmi syté, takže svoji kalorickou hodnotou příliš neodpovídají zásadám zdravé výživy. Ale jednou za rok a ještě k tomu na Vánoce si je můžeme dopřát!

budeme potřebovat tyto suroviny:
na těsto: 1 000 g polohrubé mouky, 150 g cukru, 200 g másla, 1 žloutek, 1 vanilkový cukr, 50 g kvasnic, asi 3 dl mléka, sůl
na makovou náplň: 200 g mletého máku, 250 ml mléka, 100 g cukru, 1 vanilkový cukr, skořice, citronovou kůru, rum
na posypání a zalití: perník na strouhání, staročeský sirob, máslo

Nejdůležitější a také nejnáročnější je příprava sirobu. Vaří se z cukrové řepy. Řepu očistíme, nakrájíme na kostičky, zalijeme vodou a dáme vařit. Vaříme až do úplného změknutí. Pak vyvařenou tekutinu sceďíme do čistého hrnce. Sváříme tak dlouho, až zhoustne do medové konzistence a ztmavne. Příprava sirobu je poměrně náročná. Myslím, že dnes už je možné sirob i koupit.

Ted' můžeme přistoupit k přípravě těsta. Do hrníčku rozdrobíme kvasnice, rozmícháme s trochou mléka a cukru a necháme vykynout kvásek. Přelijeme do mísy s moukou, žloutkem, cukrem, změkklým máslem, dolijeme mléko podle potřeby a vypracujeme vláčné těsto,

které necháme přikryté znovu nakynout.

Než nám těsto vykyne, připravíme si klasickou makovou náplň. Umletý mák povaříme v mléce do zhoustnutí (já vařím v mikrovlnné troubě), dochuťme cukrem a dokořeníme.

Z těsta tvarujeme bochánky velikosti menších koblih, plníme je vychladlou makovou nádivkou a pečeme na pomaštěném plechu.

Upečené peciválky dáme na paňáček, napaříme, horké narovnáme do mísy a zasypeme strouhaným perníkem. Rozehřejeme máslo s několika lžičkami sirubu a peciválky zalijeme.

Toto jídlo se jí lžící. DOBROU CHUŤ!

**Eva Živná
VÁNOČNÍ PEČENÝ ČAJ**

1 kg ovoce (může být mražené, zavařené i čerstvé): hrušky, jablka, pomeranče, rybíz, švestky, mandarinky, jahody, maliny, borůvky, ½ hrnku cukru krystal, 2 dl rumu, 1 citron, lžička skořice, 3 nemleté hřebíčky

Ovoce řádně omyjeme a nakrájíme na kousky. Nemusíme ho loupat, stačí pouze vykrojit jádrince. Ve větší misce smícháme nakrájené ovoce a cukr, přidáme rum (nemusí být), citron nakrájený na kousky, skořici a hřebíček. Vše

důkladně promícháme a dáme do vyhřáté trouby v hlubším pekáči na 220 stupňů, na cca 45 minut. Pečeme tak dlouho, aby ovoce pustilo šťávu. Podle toho řídíme čas pečení. Během pečení občas promícháme. Po upečení, ještě horké, dáme do skleniček, které zavíčkujeme a otočíme na 5 minut víčkem dolů. Případně můžeme ponechat v chladu, kde vydrží cca 4 dny a postupně konzumovat. Podáváme tak, že do hrnečku dáme 3 lžičky pečeného čaje a zalijeme horkou vodou. Necháme vyluhovat a pijeme. Na dochucení můžeme ještě přidat rum.

**Petr Šlemenda
BEZLEPKOVÉ TIRAMISU**

budeme potřebovat tyto suroviny:
Piškot: 4 vejce, 4 lžice horké vody, 200 g mletých mandlí, 200 g moučkového cukru, 70 g kukuřičného škrobu, 1 balíček vanilkového cukru, pečicí papír, tuk na vymazání formy

Předehřejeme troubu. Kulatou dortovou formu vyložíme papírem. Vejce s vodou vyšleháme do pěny a postupně do něj vmícháme moučkový a vanilkový cukr. Na závěr vmícháme kukuřičný škrob a mleté mandle. Těsto rozdělíme na dvě poloviny a postupně upečeme dvě piškotové placky. Doba pečení každé placky je 30 minut. Placky necháme vychladnout na pokojovou teplotu na rovné podložce (prkénko, plech). Bezlepkové pečivo je výrazně křehčí, než normální, takže doporučuji opatrnost při manipulaci a sundávání pečicího papíru.

Krém: 500 g nízkotučného tvarohu, 250 g mascarpone, 150 g cukru, 1 balíček vanilkového cukru, 200 g smetany na šlehání

Z tvarohu, mascarpone, cukru a vanilkového cukru umícháme krém. Našle-

háme smetanu a vmícháme jí do krému. Piškotovou placku pokapeme studenou silnou kávou a potřeme asi polovinou připraveného krému. Na něj pak položíme druhou placku a také ji pokapeme kávou a natřeme zbylým krémem a posypeme nahrubo nastrohanou čokoládou na vaření. Tiramisu uložíme na 4 hodiny do chladničky.

**Luděk Jambor
BOWLE
Z CITRUSOVÝCH PLODŮ**

Bowlí existuje mnoho variant. K rodnému posezení se hodí osvěžující bowle z citrusových plodů:

1 kg ovoce (pomeranče, grepy, mandarinky, citrony, limetky) nakrájíme a zasypeme 400 g cukru krystal, zalijeme 1 litrem bílého vína a necháme nejméně hodinu v chladničce. Pak přilijeme další litr vína a před konzumací dolijeme podle chuti sodovku. Připravuje se v míse a podává se v širokých sklenicích se lžičkou pro nabírání ovoce.

**Monika Baji
TRÍKRÁLOVÝ KOLÁČ**

budeme potřebovat tyto suroviny:
2 pláty listového těsta, 120 g másla, 120 g krupicového cukru, 3 vejce, 120 g mletých ořechů (mandlí, vlašských)

Máslo s cukrem ušlehtejte do pěny a do ušlehané pěny přimíchejte 2 vejce. Do směsi přimíchejte mleté ořechy, vznikne tak hustá a krémovitá směs. Oba pláty listového do kulata vyválejte, na spodní navršte ořechovou směs a přiklopte druhou plackou. Okraje pevně spojte rozšlehaným vejcem, jelikož směs ráda vytéká. Povrch vrchní placky potřete vejcem. Pomalu pečte nejlépe v dortové formě při nízké teplotě 25 – 30 minut. Po upečení nechte vychladit, nakrájejte na trojúhelníky a při podávání vložte do každého kousku zlatý čokoládový penízek pro štěstí.

DAVID GARCIA

ČESKO ŠPÁNĚLSKO VÁNOCE VE ŠPÁNĚLSKU

Jako rodilý Španěl bych se s vámi chtěl podělit o tradice a zvyklosti při oslavách Vánoc a Nového roku ve Španělsku. Vánoce jsou výjimečný čas také ve Španělsku. Všude hraje hudba a především je vidět typické vánoční osvětlení v ulicích měst, kde mnoho lidí zaplaví ulice a užívá si tento čas.

Dne 22. prosince se koná slavné vánoční losování Národní loterie, při kterém děti ze školy San Ildefonso v Madridu „zpívají“ čísla, která jsou tažena z osudí. Miliony eur se tento den rozdává mezi několik desítek lidí, pro které má toto „zpívání“ zvláštní příchut', ale hlavně tato událost všem ohlašuje, že vánoční čas začal.

Na Štědrý den je tradiční večeře, kterou lidé tráví společně s rodinami, stejně jako vánoční oběd 25. prosince. Typická vánoční jídla se liší dle jednotlivých regionů, ale například mořské ryby jsou velmi běžné. Také krůta a samozřejmě „jamón strano“ (parmská šunka), jsou téměř nepostradatelné.

28. prosince je „Santos Inocentes“, tedy den, kdy tradice umožňuje, aby si lidé dělali navzájem různé žertíky. Největší vtípáci si tento den

hodně užijí. Dokonce i v televizi se vysílají různé falešné a vtipné novinky, kdy diváci se baví anebo mají pochyby a nevěří svým uším.

V předvečer Nového roku, na Silvestra, se udržuje tradice, která je zřejmě nejdůležitější ve Španělsku, tzv. 12 kuliček hroznového vína. O silvestrovské půlnoci prakticky všichni ve Španělsku jedí 12 kuliček hroznového vína, jednu pro každý úder hodin. Televize přenáší přímý pohled na slavné hodiny na náměstí „La Puerta del Sol“ v Madridu, které odbíjí dvanáct úderů přesně o půlnoci a tento přenos tak slouží i k synchronizaci všech lidí ve Španělsku k požití kuliček hroznového vína. Podle tradice pak hodně štěstí a zdraví čeká v novém roce ty, kteří zvládlí sníst všech dvanáct kuliček na čas. A není to vždy tak jednoduché. Po snědění vinných hroznů si

pak lidé obvykle připijí na Nový rok s „Cava“ (španělské víno podobné šampaňskému).

Svátky však ve Španělsku pokračují a 6. ledna je tradičně velmi důležitý den, a to zejména pro děti. Během noci 5. ledna Tři králové (Melichar, Kašpar a Baltazar) navštíví domovy všech dětí ve Španělsku a, zatímco ony spí, nechají jim dárky pod vánočním stroměčkem a naplní jejich vánoční boty bonbóny a sladkostmi. Zlobivé děti najdou ve svých botách jedlé sladké uhlí, ale obvykle i ony také mají nějaké dárky pod stroměčkem, a to uhlí v jejich botách jsou vlastně černé bonbony ve tvaru uhlí.

Takže vidíte, že Vánoce ve Španělsku jsou plné tradic a obvykle plné radosti, především pro děti, které si užívají mimo jiné i více než 3 týdny prázdnin.

ŠPÁNĚLSKO NAVIDAD EN ESPAÑA

La Navidad es una época muy especial también en España. La música y sobre todo el típico alumbrado navideño inundan las ciudades, las calles se llenan de gente y de caras sonrientes.

El 22 de Diciembre tiene lugar el sorteo de Navidad de la Lotería Nacional en el que niños del colegio de San Ildefonso en Madrid “cantan” en una forma muy particular los números que van saliendo de un gran bombo. Millones de euros se reparten ese día por lo que esa cantinela tiene un sabor muy especial y señala que de verdad empieza la Navidad.

En Nochebuena, la tradicional cena transcurre normalmente en familia al igual que la comida de Navidad. Los platos típicos suelen cambiar de una región de España a otra pero por ejemplo el marisco es de gran tradición en estas fiestas. También el pavo y por supuesto el jamón serrano son casi imprescindibles estos días.

El 28 de Diciembre es el día de los Santos

Inocentes y en este día la tradición permite que todo el mundo tome el pelo a todo el mundo. Los más bromistas disfrutan a sus anchas e incluso en la televisión suelen introducir alguna noticia falsa aunque divertida que siembra las dudas de los espectadores.

En Nochevieja la tradición es cenar en familia y después de las 12 de la noche ir a algún cotillón o fiesta con los amigos. A las 12 de la noche tiene lugar la que probablemente es la tradición más importante del año en toda España, las 12 uvas. A esa hora absolutamente todo el país come 12 uvas, una por cada campanada del reloj, la televisión retransmite el evento desde La Puerta del Sol en Madrid y el reloj de esta plaza sirve para sincronizar a todos los españoles. Buena suerte y salud

esperan a aquellos capaces de terminar con las uvas adecuadamente, lo cual no es tan fácil. Después de las uvas se brinda con cava y se celebra el comienzo del nuevo año.

En la tradición española el día 6 de Enero es muy importante, especialmente para los niños. Durante la noche del día 5, los tres Reyes Magos (Melchor, Gaspar y Baltazar) recorren las casas de todos los niños mientras duermen para dejar regalos junto al árbol de Navidad y llenar sus zapatos de caramelos. Los niños malos reciben carbón (dulce) como lección, aunque son pocos los niños que se quedan sin regalos.

En definitiva, es una época llena de tradiciones y normalmente llena de alegría, sobre todo para los niños que suelen disfrutar de más de 3 semanas de vacaciones.

Milí čtenáři,

a to už je pro letošek
opravdu vše!

Doufám, že jste se letos
v Lovochemiku dozvěděli
mnoho zajímavého

a že tomu tak bude i v roce
příštím. Držte nám palce.

My Vám na oplátku přejeme

“šťastné a veselé” a do nového
roku hodně zdraví, pohody
a radosti ze života Vás i Vašich
blízkých.

Vaše redakční rada